

Poučni in zabavni drobiž.

Književnost. Prof. Hostnik nam piše iz Rusije, da se te dni začne tiskati njegov „Rusko-slovenski slovar“ se „Slovníco ruskega jezika za Slovence.“ Ravno tako sestavlja on „Slovensko-ruski slovar“ in „Slovníco slovenskega jezika za Ruse“ (po ruski). Prvo delo da bode obsegalo okolo 30 tiskanih pol srednje osmerke. O ceni in kje se bode dobival prvi rusko-slovenski slovar, s katerim bode slovnica sestavljala eno knjigo, bode objavljeno o svojem času.

Poziv. V Cehih, kjer e doma vsestransko zanimanje za vse narodne stvari, priobčuje se leto za letom povodom velikonočnih praznikov poziv, da se nabirajo pisanice ali slikani piruhi, promet prevažen za vsakega etnografa, proučevalca pristno narodne umetnosti. V nas Slovencih izgublja se ta šega od leta do leta, trdi se celo da je popolnoma že zginila, izvzemši Belo Kranjino. Ker pa mislimo, da vendar še kje slikajo priproste naše umetnice velikonočna jajca, obračamo se do vsega razumništva, ki prihaja z narodom v dotiko in se zanima za naše starožitnosti, da blagovoli priposlati n. pr. uredništvu našemu. Zbrani material izročiti hočemo v porabo slovanskim proučevalcem naše ornamentike potem pa spraviti v kakem domačem zavodu. Najbolje je, če se ono, kar se je nabralo, vloži v lesen zabojček med bombaž in pilovino ali žaganje. Na vsako pisanko treba prilepiti listek s številko. Te številke pojasnjevala naj bode pola, na kateri naj se nam blagovoli odgovoriti na naslednja vprašanja: 1.) Kako se pravi v Vašem kraju piruhom? 2.) Kdo, moške ali žene, mladi ali stari, in s čim rišejo in slikajo piruhe? 3.) Bavi se li s tem samo jedna oseba, vsa rodbina ali vsa vas in to morda že od pamtiveka? 4.) Ime vasi in osebe. 5.) Kdo podarjuje pisanice: ženske moškim, ali moški ženskam in s kakim običajem je to spojeno? Ali so v navadi tem povodom posebni izreki ali narodne pesmi? 6.) Kake igre igrajo se s piruhi? 7.) Ali rabi narod za različne motive, ki so se na pisanici spojili v celoto, tudi lastna nazivanja? Prosimo, priložite nam šematičen obrazec pripisanim izražanjem! (Do sedaj poznamo naslednje elementarne motive; polžnico, praprotno vejico, piknjice, vzdice, križece s paveljčki, božje marterce, platno trikot, rogovilico dvo in tristroko, solnce, t. j. krog z različnimi dodatki, zvezdico, pentagram, blišek, solnčno kačo itd. itd.) Ker ne vemo, se li za nekoliko let najde v nas Slovencih kje kaj, kar bi nam dalo pristno narodnih motivov, prosimo še jedenkrat vse vele-spoštovano čitateljstvo, osobito gg. svečenike, učitelje in učiteljce, da blagovolé blagohotno uvaževati današnjo to vabilo.

Novice.

— **Pogreb monsignora Luke Jerana.** Veličasten sprevod pomikal se je minoli pondeljek na večer proti sv. Krištofu. Nesli so k večnemu počitku uzornega duhovnika, vrlega rodoljuba in vnetega mladinoljuba nepozabnega monsignora in kanonika preč. g. Luko Jerana. Dasi se je pokojnik o svoji bolezni izrazil, da naj bi bil njegov pogreb reven, vendar se je prezaslužnemu možu priredil tako velikansk pogreb, kakoršnega še ni bilo kmalu. Pokojnika je blagoslovil pred šenklaškimi župniščem milostni g. knezoškof in ga spremil v stolno cerkev, kjer so se opravile mrtvaške molitve. Pred župniščem so zapeli višjegimnazijci ganljivo žalostinko. Iz stolne cerkve je vodil pogreb ob obilni asistenci preč. g. stolni prošt dr. L. Klofutar. Pogreba so se udeležili dečki in deklice iz sirotišnice, šolska mladina ljubljanskih zavodov s svojimi profesorji na čelu, katoliška družba in katoliško društvo rokodelskih pomočnikov z zastavami, katoliško delavsko društvo itd. Rakvi so sledili razni državni, deželni in mestni dostojanstveniki, mnogobrojno duhovnikov z dežele in neštevilno občinstva. Pred

rakvijo so nosili mnogo krasnih vencev, katera so poklonili društva itd. Mej pogrebom in ob grobu so semenišniki peli žalostinke. — Zagrebli smo le pozemeljske ostanke, duh nepozabnega moža naj pa živi mej nami in naj preveva naša srca in nas navaja k temu, da ga skušamo posnemati v vseh njegovih vrlinah. Večna luč naj mu sveti, mej nami mu bodi pa časten spomin!

— **Jeranova dijaška miza.** Pokojni mladinoljub Jeran je na smrtni postelji izročil blagajno dijaške mize g. stolnemu vikariju Andr. Kalanu, ki hoče za zdaj, dokler se drugače ne preuredi stvar, oskrbovati Jeranovo dijaško mizo. Upati je, da dobrotniki tudi zanaprej ne pozabijo revne, a nadobudne mladine.

— **Umrli** je dne 29. aprila t. l. č. gosp. Martin Povše, častni kanonik in dekan v Ribnici v 64. letu svoje starosti. N. v m. p

— **Umrli** je dne 23. aprila v Meranu na Tirolskem obratni ravnatelj c. kr. državni železnice v Beljaku g. Teodor pl. Scala. Pokojnik se je šel zdraviti v Meran, a ljuta smrt ga je ondi nagloma pobrala še-le 49 let starega. Pokojnik je bil jako zaslužen tudi za Kranjsko. Posebno ob potresni katastrofi se je izkazal jako naklonjenega Ljubljani, vsled česar ga je ta imenovala častnim članom.

— **Ljubljanski mestni župan** g. Peter Grasselli je podal ostavko. Mestni zbor je v svoji sinočni seji vzel to od-poved na znanje

— **Rudeči križ.** Dne 28. t. m. imelo je deželno pomočno društvo Rudečega križa za Kranjsko svoj redni občni zbor pod predsedstvom 1. podpredsednika ces. svetnika g. Ivana Murnika. V svojem nagovoru je omenjal predsednik posebno delovanje društva ob potresni katastrofi. Kako blagodejno je deloval „Rudeči križ“ ob potresu, je slehernemu znano. Od vseh stanij se je čul glas hvaležnosti. Tudi svitli pokrovitelja namestnik „Rudečega križa“, gospod nadvojvoda Karol Ludovik se je v posebnem pismu na družbeno predsedstvo pohvalno izrazil o delovanju družbe v minolem letu, posebno je naglašal njeno delovanje ob potresni katastrofi v Ljubljani in pa ob nevarnosti kolere v Galiciji in za to delovanje vsem svojo najtoplejšo zahvalo in popolno priznaje izrekel. Za po potresu oškodovane prebivalce v Ljubljani in v okolici je dalo deželno pomočno društvo za Kranjsko 1400 gld. Podružnica v Krškem je darovala 100 gld. za po potresu prizadete prebivalce in 100 gld. za po požaru v Toplicah pri Novem mestu ponesrečene. Predsednik metliške podružnice gosp. dr. vitez Savinšek nabral je za po potresu prizadete Ljubljančane 34 gld. 50 kr. Društvu došlo je od bratskega društva v Celovcu 120 gld. in od „Srbskega Rudečega križa“ v Belemgradu 144 gld. 15 kr. s prošnjo, da se zneski razdele mej po potresu oškodovane prebivalce. Od teh zneskov dobili so: 3 invalidi po 10 gld., 2 udovi po 10 gld., 2 invalida in 1 vdova po 8 gld., 1 vdova 7 gld. 50 kr., 1 vdova 7 gld. 15 kr., 5 vdov po 7 gld., 1 invalid 7 gld., 2 vdovi in 1 sirota po 6 gld. 50 kr., 2 invalida po 6 gld. 50 kr., 1 invalid 6 gld., 3 invalidi po 5 gld. in 16 vdov po 5 gld. Za društvene namene darovali so tudi v preteklem letu: kranjska hranilnica 300 gld. in deželni zbor 100 gld. Dalje je društvo prejelo dar 100 gld. od pokojnega barona Rudolfa Apfaltrerna. Konci l. 1895 imelo je društvo 3 častne, 210 rednih in 3 podporne člane. Društveno premoženje znaša 13.219 gld. 53 kr., v gotovini in v hranilničnih knjižicah in 565 gld. v vrednostnih papirjih in srečkah. Ker sta se dve podružnici v Il. Bistrici in v Vipavi zaradi neugodnih lokalnih razmer razšli, ostane še 15 podružnic. Te imajo 500 članov in 5548 gld. 54 kr. premoženja. Na predlog predsedništva izrekel je zbor vsem pospeševalcem društvenih namer najtoplejo zanvalo posebno pa še: Zveznemu predsedstvu „Rudečega križa“ za podporo, katero je družba naklonila ob potresu deželi kranjski, sl. dež. zboru in kranjski hranilnici za darila, odposlancem združenega zbora, pregledovalcem računov in vsem časnikom.